ਸਤਿਏਂਦਰ ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਸਰੋਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4833 ਦਾ 2022)
ਅਗਸਤ 17, 2022
[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭਾਟ ਅਤੇ ਸੁਧਾਂਸ਼ੁ ਧੁਲੀਆ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਵਿਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908: ਆਰ.ਵੀ.ਆਈ.ਆਈ., ਨਿਯਮ 64 – ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ – ਮੁਦਈ (ਜਵਾਬਦੇਹ) ਨੇ ਕ□ਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1) ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਦਈਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪ-ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਸਰਾ ਅਤੇ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਦੋ ਹੋਰ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਅਰਥਾਤ 6/1/18 ਅਤੇ 23 ਦੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਕਾਉਂਟਰ-ਦਾਅਵਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ – ਮੁਦਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੋ ਪਲਾਟਾਂ ਅਰਥਾਤ 21/3/2 ਅਤੇ 7/1/13 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਗਏ ਸਨ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਪਲਾਟਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਰ.ਵੀ.ਆਈ.ਆਈ., ਨਿਯਮ 64 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਵਤੰਤਰ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ – ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 21/3/2 ਅਤੇ 7/1/13 ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ – ਮੁਦਈਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਹੇ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/1/18 ਅਤੇ 23 ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰ.ਵੀ.ਆਈ.ਆਈ., ਨਿਯਮ 64 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/18 ਜਾਂ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 23 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ – ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ “ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ” ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਚੂੰਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6//8 ਅਤੇ 23 ਬਾਰੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਓਰ.ਵੀਆਈਆਈਆਈ; ਆਰ.6ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਪਲੇਂਟੀਫ਼ ਦੇ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਪਲੇਂਟੀਫ਼ਾਂ ਦੇ ਕਿੱਲਾ ਨੰ. 21//3/2 ਅਤੇ 7//13 ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908: ਐਸ.100 – ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਐਸ.41 ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਐਸ.100 ਦੀ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ – ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 – ਐਸ.41।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਡੇਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 104 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 10]

2.1 ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ (ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ3 ਵਿੱਚ) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ" 'ਤੇ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 254 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਰਕ ਦੀ ਵਜਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 97 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੀ ਰੱਦ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਮੁੱਖ ਐਕਟ (ਯਾਨੀ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਚੂੰਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਨਾ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 97 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾਸ 11, 12]

2.2 ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ [ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ ਵਿੱਚ] ਕਿ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 254 ਦਾ ਉਹ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 254 ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, 1918 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 395 ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 372(1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਬ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਚੂੰਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 13]

3. 1918 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਰੀ-ਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ, ਪੂਰਵ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਔਪਚਾਰਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰਵ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰੀ-ਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਅਧੀਨ ਅਪਣਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 14][353-C-E]

4. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 41 ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਹੋਣ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ ਕੁਝ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਭੌਤਿਕ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ। ਇਸ ਲਈ, ਕੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਜੇ ਵੀ "ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ" ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਏ ਫੋਰਮ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ। ਦ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦਾ

ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ, ਲਈ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਆਜ ਵਾਲੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਬ-ਲੈੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ। ਦੋਵੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਖੀ ਸੀ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ) ਸਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਬ-ਲੈੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1978 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮਾਲੀਆ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ ਗਲਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਸੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਫ਼ੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ, ਦੋ ਕਿੱਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ ਨੰਬਰ 21//3/2 ਅਤੇ 7//13 ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ, ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਲਈ। ਬੇਨਤੀਆਂ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਸਾਰੇ ਪਲਾਟ. ਫਿਰ ਵੀ, ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। 21//3/2 ਅਤੇ 7//13 ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਤਰਕ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਪਲਾਟ! ਦੂਜਾ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਝ ਸਬੂਤ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸੀ ਅਸਫਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਇਸ ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ ਪਲਾਟ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੰਬਰ 21//3/2 ਅਤੇ 7//13 ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 15][353-F; 354-ਏ-ਐਚ; 355-ਏ]

5. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਖੋਜ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/18 ਅਤੇ 23 ਉੱਤੇ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਹੈ, ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 6A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਪਰਚੀਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/18 ਜਾਂ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 23 ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਬਹੁਤ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਦੋ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/18 ਅਤੇ 23 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਟਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਾਉਂਟਰ-ਦਾਅਵਾ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 6A ਅਧੀਨ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ "ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ" ਹੀ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦਾ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/8 ਅਤੇ 23 ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 6A ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਜਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਰਚੀਦਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ, ਅਜਿਹਾ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ

ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਚੀਦਾਂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/8 ਅਤੇ 23 ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਲੇਂਟ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਪਰਚੀਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 6C ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਉਂਟਰ ਦਾਅਵਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16]

ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰਿਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 157 : [2016] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1018 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕਿਰੋੜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 317 : [2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 968; ਜਗ ਮੋਹਨ ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡੇਰਾ ਰਾਧਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸਤਸੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ (1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 699 : [1996] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 509 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (2001) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 262 : [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 525 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2016] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1018 ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਰਾ 9

[2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 968 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 9

[2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 525 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 11

[1996] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 509 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 16

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4833 ਆਫ2022।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 19.07.2017 ਨੂੰ ਆਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 140 ਆਫ 2009 ਤੋਂ।

ਅਜੈ ਤਿਵਾੜੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਭਿਮਨਯੂ ਤਿਵਾੜੀ, ਮਿਸ ਐਲੀਜ਼ਾ ਬਾਰ, ਦਿਲਮੀਰਗ ਨਾਯਨੀ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੁਸ਼ੀਲ ਸਰਦਾਨਾ, ਮਿਸ ਰੇਖਾ ਸਰਦਾਨਾ, ਸ਼ਫੀਕ ਅਹਮਦ, ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਧਾਨਸ਼ੂ ਧੁਲੀਆ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੁਧਾਨਸ਼ੂ ਧੁਲੀਆ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਇਹ ਅਪੀਲ 19.07.2017 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ (ਨੰਬਰ 140 ਦੀ 2009) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਇਹ ਕੇਸ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈਆਂ (ਇਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੁਦਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮਾਪ 80 ਕਨਾਲ, 19 ਮਰਲੇ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਰੇਵੇਨਿਊ ਪਿੰਡ ਗਾਗਰਵਾਸ, ਤਹਿਸੀਲ ਲੋਹਾਰੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਿਵਾਨੀ (ਹਰਿਆਣਾ) ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ (ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ.1) ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਦਈਆਂ/ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪ-ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਇਸ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਗਣਪਤ ਰਾਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪਿਤਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਗਣਪਤ ਰਾਏ ਨੇ 1976 ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਰਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1994 ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮਿਸ ਰਾਮ ਕੌਰ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿੱਤਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮਿਸ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ।

3. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 (ਸਤਿਏਂਦਰ) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ.2 (ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ) ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ.1 ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਬਚਾਅ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 1966 ਵਿੱਚ ਜਨਮਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ 1978 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੇਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਚਾਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਰੇਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਗਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਿੱਚ ਰੇਵੇਨਿਊ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

4. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ.2 ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, ਇੰਦਰਾਜ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਪਿਤਾ ਗਣਪਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੰਦਰਾਜ 1976 ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਮਿਸ ਰਾਮ ਕੌਰ ਬਣੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪਿਤਾ, ਗਣਪਤ ਰਾਏ 1978 ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਭਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੋਮਬੀਰ, ਈਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਨ, ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਿੰਨੇਂ ਭਰਾ ਮਿਸ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ।

5. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਖਾਸਰਾ ਅਤੇ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਉਹ ਦੋ ਹੋਰ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਅਰਥਾਤ 6/1/18 ਅਤੇ 23 ਦਾ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅਵਾ ਪਰਿਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪਲਾਟਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਤਤੋਗਤਵਾ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ, ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅਵਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6. ਪਰਿਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗਣਪਤ ਰਾਏ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ 1976 ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰੀ ਭਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਨਿਮਨ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਗਣਪਤ ਰਾਏ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਮਲੀ, ਸੋਮਬੀਰ, ਈਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ। ਚੂੰਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ

ਨਾ-ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/1/18 ਅਤੇ 23 ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅਵਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7. ਪਰਿਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪ-ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸੇ ਸਾਹ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਪਲਾਟਾਂ ਅਰਥਾਤ 21/1/3/2 ਅਤੇ 7/1/13 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਪਲਾਟਾਂ ਲਈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।

8. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 6/18 ਅਤੇ 23 ਤੇ) ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਿਲਾਫੀ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਪਲਾਟਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/18 ਅਤੇ 23 ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ 1908 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ." ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ VIII, ਨਿਯਮ 6A ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ, ਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਖਿਲਾਫੀ ਦਾਵਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 100 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਤੇ ਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ (ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 100 ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਆਕਰਸ਼ਕ ਤਰਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 100। ਇਹ ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ & ਓਰਸ.1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਰੋਡੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ & ਓਰਸ.2 ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਿਆ ਗਿਆ।

“100. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ – (1) “ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ [ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੂਲੀਆ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ, ਨਾਮਤ:

(ਅ) ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਵਾਇਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਲ ਹੋਵੇ;NONE

(ਬ) ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਲ ਹੋਵੇ;NONE

(ਸੀ) ਇਸ ਕੋਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਖਾਮੀ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਖਾਮੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।NONE

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।"

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।" 11. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ)3 ਕਿ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ "ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ" 'ਤੇ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 254 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ।

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 97 ਉੱਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਹੈ: -

“97. ਰੱਦ ਅਤੇ ਬਚਾਅ. — (1) ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਧ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।”

ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਰਕ ਦੀ ਵਜਾਹਤ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 97 ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੀ ਰੱਦ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਮੁੱਖ ਐਕਟ (ਅਰਥਾਤ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908) ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਚੂੰਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਨਾ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 97 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

13. ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ [ਪੰਕਜਾਕਸ਼ੀ ਵਿੱਚ] ਕਿ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 254 ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 254 ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 1918 ਦੀ ਵਿੰਟੇਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 3954 ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 372(1)5 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਬ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਚੂੰਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਨਾ ਤਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ।

14. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਵੀ, 1918 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਰੀ-ਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ, ਪੂਰਵ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੇ ਔਪਚਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰੀ-ਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਅਧੀਨ ਪੂਰਵ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਇਸ

ਲਈ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਨਹੀਂ। ਨਤੀਜਤਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

15. ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਰਟ ਹੇਠਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ

ਲੇਖ 395-ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਐਕਟ, 1947, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935, ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਸੁਪਲੀਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟਸ, ਪਰ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

372(1) ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖ 395 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟਸ ਦੀ ਰੱਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉਥੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਾ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤਾਰਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ “ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ” ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਫੋਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਚਣਾ ਜਾਂ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੁਦਾਇਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਾਰਨ ਕਿ ਇਸ ਖਾਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮੁਦਾਇਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ, ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁਦਾਇਆਂ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਦਾਇਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ) 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ.2 ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸਾਲ 1978 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਬੰਧ ਗਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਫ਼ੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ, ਦੋ ਕਿਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ। 21//3/2 ਅਤੇ 7//13 ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ, ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਕਿੱਲੇ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨ ਸਾਰੇ ਪਲਾਟਾਂ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। 21//3/2 ਅਤੇ 7//13 ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇਹ ਪਲਾਟ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ! ਇਹ ਤਰਕ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਹੈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਮੁਦਈਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਫੇਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਹਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ. ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਏ ਇਸ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰ ਕਲੇਮ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਦ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦਾ 21//3/2 ਅਤੇ 7//13 ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੱਦ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

16. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/1/8 ਅਤੇ 23 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਖੋਜ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 6A ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਪਰਚੀਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/1/8 ਜਾਂ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 23 ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਦਾਅ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਦੋ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 6/1/8 ਅਤੇ 23 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਟਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦਾਅ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਦੱਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 6A ਅਧੀਨ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਆਰਡਰ VIII, ਨਿਯਮ 6A ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

[6A. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ.—(1) ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਨਿਯਮ 6 ਅਧੀਨ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਦਾਅ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪਰਚੀਦਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਦਾਖਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਦਾਅ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਸੈੱਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰ ਦੀਆਂ ਪੈਸੇਵਾਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(2) ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਸ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਦਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਸਕੇ।

(3) ਪਰਚੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ।

(4) ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਅਾਂ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਾਅ ਸਿਰਫ "ਪਰਚੀਦਾਂ ਦੇ ਦਾਅ ਖਿਲਾਫ" ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਪਰਚੀਦਾਂ ਦਾ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ।

6/8 ਅਤੇ 23, ਮੁਦਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ VIII, ਨਿਯਮ 6A ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੁਦਈਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਇਆ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਨ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ (ਜਗ ਮੋਹਨ ਚਾਵਲਾ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਡੇਰਾ ਰਾਧਾ ਸਵਾਮੀ ਸਤਸੰਗ & ਅਨਜ).

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਨਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਪੈਸੇਵਾਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਮੁਦਾਇਆ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਰੱਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਮੁਦਈ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ! ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਮੁਦਈਆਂ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿੱਲਾ ਨੰ. 6/8 ਅਤੇ 23 ਵੀ ਮੁਦਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਮੁਦਈਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ VIII, ਨਿਯਮ 6C ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਇਥੇ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਇਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 19.07.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਿੱਲਾ ਨੰ. 21/3/2 ਅਤੇ 7//13 ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਦੀਪਕ ਪਾਨਵਾਰ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)
ਅਪੀਲ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate